

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 28. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojakim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužnji Evropi.

primorski

dnevnik

OSREDNJA
P. P. 126
65001 KOPER

Polština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 82 (11.805)

Trst, petek, 6. aprila 1984

Po spodletelem sestanku s sindikati VEČINA TRDNO ODLOČENA ODOBRITI ZAKONSKI ODLOK V PREDVIDENEM ROKU

RIM — V poslanski zbornici se je včeraj uradno začela parlamentarna razprava o zakonskem odloku ki razpolavlja draginjsko doklado. Poslanci so govorili in razpravljali o ugovorih o ustavnosti ukrepa, ki ga je vlada zavzela 14. februarja. Vendar pa je bil osrednji politični dogodek včerajšnjega dne sestanek Craxija s predstavniki petstrankarske večine, ki so se ga udeležili tudi nekateri ministri. Iz sestanka je izšla zahteva po takojšnjem srečanju s predsednico poslanske zbornice Nilde Iotti. Domeniti so se morali katerega člana pravilnika poslanske zbornice se bodo poslužili: člen 85 namreč predvideva, da ima vsak poslanec največ 5 minut časa, da oriše svoje popravke; člen 116 pa pravi, da tovrstni posegi lahko trajajo 45 minut. Ob koncu je prevladala demokratičnejša rešitev; večina je sprejela člen 116, kar je tudi predsednik komunističnih poslancev Giorgio Napolitano posredno odobril in dal dokaj milo izjavo o vladi.

Predsednik vlade je na včerajšnjem sestanku s predstavniki vladne večine izrazil trdno odločenost, da odlok odobrijo pred 16. aprilom. V nasprotnem primeru bo treba po njegovem mnenju spremeniti parlamentarna

pravila. Skratka Craxi hoče parlament ki bi posloval po pravilih, ki so njemu všeč. Po njegovem bi bila potrebna reforma institucij. Predlog predsednika vlade pa ni bil namenjen samo opozicijskim strankam, še zlasti komunistom, temveč je izzvenel kot opomin njegovim zaveznikom. Skupščina demokristjanskih poslancev je bila jasan dokaz zadrege, v kateri se nahaja večinska stranka. Poslanci KD se strinjajo s Craxijem glede nje, da je odlok treba odobriti do 16. aprila.

Včeraj zjutraj je predsedstvo vlade objavilo komunikate, v katerem ocenjuje sestanek, ki ga je vlada imela v sredo s sindikalnimi organizacijami. Komunikate pravi, da še vedno obstajajo različna gledanja med vlado in sindikati na način, kako zaščititi delavske plače. Nato našteva vrsto obvez, ki jih je vlada pripravljena prevzeti: zadevajo italijanski Jug, mladinsko zaposlovanje, davčno pravičnost in pravično najemnino. Pri nobenem od teh ukrepov pa vlada ne omenja konkretnih rokov in še manj konkretnega načina izvajanja. Večina političnih opazovalcev je mnenja, da gre še vedno in izključno za obljube.

R. G.

V Trstu sta jo včeraj predstavila SKGZ in SLORI Študija o stanovanjski politiki občine sestavni del bitke za ohranitev zemlje

TRST — »Ta študija je sestavni del naše težke bitke, kako ohraniti zemljo, naših prizadevanj, v katero smer naj bi šla urbanistična politika tržaške občine, da bi se ne ponavljalo tisto, kar je bilo doslej v tej politiki prisotno, ko se je mesto nekontrolirano širilo. Zbrati je bilo treba podatke in na njihovi osnovi predlagati, kako usmerjati urbanistično politiko.«

Tako je dejal predsednik Slovenske kulturno - gospodarske zveze Boris Race pred uradno predstavitvijo študije »Prispevki za enotno stanovanjsko politiko«, ki je bila včeraj javnosti orisana na uspeli tiskovni konferenci v časnikarskem krožku v Trstu, katere so se udeležili številni predstavniki družbenopolitičnih sil, ki delujejo na urbanističnem področju.

Študijo, ki je sad sodelovanja med SKGZ, SLORI in zadrugo Cooparch (pri njeni izdelavi sta sodelovala Roberto Dambrosi in Jure Žerjal, za prevod pa je poskrbela Vlasta Bernard) je pripravil arhitekt urbanist Igor Jogan; kot je na tiskovni konferenci poudaril direktor SLORI Darko Bratina, se ta raziskava loteva vprašanja uporabe prostora, ki ni stvar ene same komponente, ki na tem prostoru živi, ampak gre za splošen problem, ki še bolj združuje različne narodnostne skupnosti in ki ga je treba skupno reševati. Pri njeni izdelavi nismo gledali samo z

našega zornega kota, je še dejal Bratina, čeprav smo prav mi Slovenci ta problem najbolj občutili, ker smo z različnimi razlastitvami utrpeli največjo škodo. Direktor SLORI je tudi poudaril, da vedno gledamo nazaj, malo pa mislimo naprej, zaradi česar je že skrajni čas, da pogledamo kakšen naj bo Trst v letu 2000. In prav ta študija je stimulacija za razpravo o perspektivah urbanističnega razvoja mesta v prihodnjih letih.

Katere pa so njene osnovne ugotovitve? Na tiskovni konferenci jih je prisotnim orisal urbanist Igor Jogan; v glavnem so tri. Študija predvsem

ugotavlja, da mesto ne trpi številčnega pomanjkanja stanovanj, čeprav so stanovanjske potrebe velike; zadnji popis je pokazal, da je v mestu okrog 8.000 nenaseljenih stanovanj, veliko pa je tudi takih, v katerih prebiva ena sama (po večini starejša) oseba; jasno je, da se bo zaradi stalnega demografskega upadanja prebivalstva to število še znatno povečalo. In prav načrt za ljudske gradnje (PEEP) izhaja iz trditve, da je v Trstu veliko pomanjkanje stanovanj, kar pa študija dokazuje, da ne drži.

NADALJEVANJE NA 5. STRANI

Češ da gre zgolj za propagandistični manever

Moskva brez oklevanja zavrnila predlog ZDA o kemijskem orožju

MOSKVA — Tukaj so brez velikih razlag gladko zavrnila najnovejši ameriški predlog o kemijskem orožju, ki ga je Ronald Reagan napovedal na tiskovni konferenci v Beli hiši in ki naj bi ga konec tega meseca podpredsednik George Bush odnesel v Ženevo. Preračunan naj bi namreč bil zgolj na nadaljnje povečanje ameriškega arzenala kemijskega orožja, za katerega sovjetski strokovnjaki že itak trdijo, da je večji od sovjetskega.

Reagan je dal jasno vedeti, pravi sovjetska agencija TASS, da bi želel blokirati doseg kakršnegakoli sporazuma o »prepovedi proizvodnje, skladiščenja in uporabe kemijskega orožja«, o katerem se supersilni in druge članice obeh vojaških zvez že nekaj časa pogovarjajo. Od kod naenkrat takšna sprememba v sovjetskih ocenah ameriških stališč ni znano, saj so še do pred nekaj časa v Kremlju hrabrilno govorili, da bi se ZDA in ZSSR kljub vsem preprekam lahko dogovorili o kemijskem orožju. Očitno je sovjetske kroge močno zbudila zahteva, ki jo je pri tem Reagan naslovil na ameriški kongres, češ da bi morale ZDA povečati proizvodnjo kemijskega orožja in tako na tem področju »okrepiti svoje pogajalske pozicije

To je namreč natančno tisti pristop ameriške administracije, ki je sovjetskim strategom najmanj všeč in

ki je že na drugih oborožitvenih področjih povzročil velikanski hrup. Sovjetski krogi so se namreč »uprlje«, da v Washingtonu izsiljujejo Sovjetsko zvezo in da bi jo radi (kot na primer tudi pri evroraketah) na »silo pripravili do dogovora, ki ga ne more sprejeti«. Povsem enako naj bi v tem trenutku veljalo tudi za kemijsko orožje, saj naj bi bila Amerika tista, ki ima v njem premoč, ne pa Sovjetska zveza, kot je to baje včeraj dejal ameriški predsednik na tiskovni konferenci v Beli hiši. Po Tassovih očitkih naj bi bilo tako v skladiščih ameriške vojske že več kot 150 milijonov ton vojaških strupov.

Kako vsak sebi so si v tem trenutku sovjetsko - ameriška stališča o oboroževanju in ocenah vzrokov za zaostrovanje mednarodnih odnosov, potrjuje tudi včerajšnji odgovor Konstantina Černenka na pismu, ki so mu ga pred kratkim poslali voditelji socialistične internacionale. Šef sovjetske partije se je namreč povsem strinjal z oceno, da je svetovni položaj več kot napet in da je treba zaradi tega obnoviti dialog med supersilama, vendar pa ni niti za las odstopil od dosedanjega sovjetskega stališča, da je Sovjetska zveza tista, ki se zavzema za popuščanje napetosti in ki je v ta namen tudi že dala številne »uporabne predloge«, Amerika pa tista, ki je vse po vrsti zavrnila.

Craxi o odnosih med Vzhodom in Zahodom

RIM — Predsednik vlade Craxi je menil, da bi bilo zelo koristno uradno povabiti Sovjetsko zvezo, da se spet udeleži pogajanj o nadzoru in skrčenju oborožitve. V svoji izjavi o odnosu med Vzhodom in Zahodom je Craxi uvodoma dejal, da bi Sovjetska zveza morala dati jasen dokaz dobre volje za obnovo dialoga. Craxi se je skliceval na svoje zadnje pogovore z zahodnonemškimi kanclerjem Kohlom ter z belgijskim zunanjim ministrom Tindemansom, ki sta mu oba potrdila, da so države atlantskega zavezištva odločene prizadevati si za premostitev sedanje mednarodne napetosti in predvsem izboljšati vzdušje v odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Z italijanske strani, je še dejal Craxi si bomo prizadevali, da bi med Vzhodom in Zahodom prišlo do pravičnih in konstruktivnih odnosov, ki bi utegnili prispevati k obnovitvi procesa popuščanja napetosti. Zato gledamo z zaupanjem, je še dejal, na obnovo pogajanj o nadzoru in skrčenju oborožitve.

Reaganov predlog je šel po vodi

Razprava v deželnem svetu

NAŠA PROBLEMATIKA V DEŽELNEM STATUTU

TRST — KPI je na včerajšnji seji deželnega sveta predlagala revizijo deželnega statuta in s tem v zvezi ustanovitev posebne komisije za proučevanje tega vprašanja. Komunisti so že napovedali, da se bodo zavzemali tudi za formalno uvrstitve problematike slovenske narodnostne skupnosti v člen št. 3 posebnega deželnega statuta, kjer je govor o spoštovanju etničnih in kulturnih značilnosti jezikovnih skupin v Furlaniji - Julijski krajini. Na včerajšnjem zasedanju je de-

želni tajnik KPI Rossetti očital deželni upravi, da se ni doslej v zadostni meri zavzemala pri vladi in pri parlamentu za odobritev pravičnega globalnega zakona za našo manjšino. Svetovalec Slovenske skupnosti Štoka pa je predlagal, da bi bila v komisiji, ki jo predlagajo komunisti, tudi dva Slovence.

Po daljši debati je svet soglasno odločil, da bo za ustanovitev te posebne komisije po zakonu pristojna svetovalska komisija.

NA 3. STRANI

Na Viminalu seja o varnosti

RIM — Vsedržavni odbor za red in varnost se je včeraj sestal na notranjem ministrstvu, da bi proučil sedanji položaj v Italiji. Seji, ki ji je predsedoval notranji minister Scalfaro, so prisostvovali poveljniki policije, karabinjerjev, finančnih stražnikov, visoki komisar v boju proti mafiji in generalni direktor kaznilnic.

Poleg vprašanj o medsebojnem sodelovanju med različnimi varnostnimi silami so proučili vprašanja prevratništva in terorizma, tako notranjega kot mednarodnega. Precej besed so posvetili tudi navadnemu kriminalu in mafiji.

Ob vsem tem je notranji minister Scalfaro pozval na največjo budnost predvsem glede prevratništva in terorizma, da bi preprečili ponovni vzpon tega še vedno tlečega zla.

«Protest mladih» v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Le nekaj ur potem, ko se je v vsem Čilu začel protest mladih prva nenasilna množična manifestacija čilskih študentov proti Pinochetovemu režimu, je policija na ukaz rektorja vdrla v Univerzo Federico Santa Maria v Valparaisu in aretirala 59 študentov. Vesti o režimski represiji iz drugih

krajev Čila so skrajno pomanjkljive, saj skušajo oblasti prikriti sedanji protest.

Študentje zahtevajo konec Pinochetove diktature in vzpostavitev demokratičnih svobod in državi in na univerzah. Rektorji so namreč le navadni režimski funkcionarji, ki jim je malo mar za potrebe akademske izobrazbe.

Sedanji protest predstavlja nedvomno precejšen uspeh za opozicijo, saj je režim dokazal svojo nemoč, da bi vzgajal nove rodove v duhu »zahodne omike«. Pinochetov položaj se torej iz meseca v mesec slabša in le razhajanjem v opoziciji se mora zahvaliti, da ga ni še odnesel plaz.

Sedaj pa ga čaka težka preizkušnja prve splošne stavke, ki bi morala maja ohromiti vso državo.

Danes odstop tržaškega župana

NA 4. STRANI

Jugoslavija podpira predlog o srečanju na vrhu Sever - Jug

BEograd — Obisku predsednika predsedstva SFRJ Mika Spiljaka v Alžiriji pripisujemo izreden pomen. S tem obiskom se nadaljuje izmenjava mnenj na najvišji ravni, kar je odraz zelo visoke stopnje razvoja tradicionalnih prijateljskih odnosov med obema neodvisnima in neuvrščeni državama. To je na včerajšnji tiskovni konferenci v Beogradu povedal predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve Željko Jeglić.

Znano je, da jugoslovansko-alžirski odnosi zgodovinsko izhajajo še iz časa alžirske revolucije, njihov zelo uspešen razvoj pa označujejo skupna pripadnost gibanju neuvrščeni držav, velika sorodnost ali enakost stališč do poglobitv mednarodnih vprašanj in skupna stremeljenja pri uresničevanju osnovnih ciljev politike in gibanja neuvrščeni, je dejal Jeglić.

V zvezi s predlaganim vrhunskim srečanjem Sever - Jug je povedal, da Jugoslavija pozdravlja skupno pobudo indijske ministrske predsednice Gandhi in avstrijskega kanclerja Si- nowtza o predloženem sestanku nekaterih voditeljev držav ali vlad iz razvitih in držav v razvoju. Pobuda je logično nadaljevanje poteka in vsebine podobnega sestanka med 38. zasedanjem generalne skupščine ZN. V pogovorih, ki sta jih medtem imela predsednik predsedstva SFRJ in zvezni sekretar za zunanje zadeve z državnikih sveta, ki so potrdili, da je v sedanjih mednarodnih razmerah sestanek podoben tistemu v New Yorku, nujen.

V odgovoru na vprašanje o pobudah neuvrščeni za prenehanje iransko-iraške vojne, je predstavnik jugoslovanskega zunanje ministrstva poudaril, da imajo neuvrščene države trajno obveznost in interese, da si prizadevajo in začnejo akcije za čim hitrejšo ustavitev te vojne. Prenehanje spopada med tema neuvrščeni državama je ena od nenehnih tem naših izmenjav mnenj z drugimi državami, še zlasti neuvrščeni.

V zvezi z uporabo kemičnega orožja v iransko-iraški vojni, pa je Jeglić poudaril, da je Jugoslavija kot podpisnica ženevskega protokola iz leta 1925 o prepovedi uporabe strupenih in drugih plinov in bakterioloških metod vojskovanja, odločno proti uporabi kemičnih sredstev in obsoja takšno uporabo. (dd)

Angolski predsednik obiskal Kragujevac

KRAGUJEVAC — Predsednik LR Angole Joše Edvarde Dos Santos, ki se mudi na večdnevem uradnem in prijateljskem obisku v Jugoslaviji je včeraj dopotoval v Kragujevac. Spremljajo ga predsednik predsedstva Srbije Nikola Ljubičić, član ZIS dr. Ivo Margan, član predsedstva Srbije Veljko Marković, jugoslovanski veleposlanik v Angoli Ivo Kuštrak in podpredsednik republiškega IS Svezozar Rikanović.

PARIZ — Čadsko veleposlaništvo v Parizu je sporočilo, da so oborožene skupine čadskih državljanov prejšnji teden napadle in zajele kakih 50 vojakov v severnem predelu države. Gre za napad v krajih Zuar in Bardaj, ki so ju libijski vojaki zasedli že v letu 1973. Libijci so baje s tanki takoj obkolili oazo Faya Largeau, da bi preprečili morebiten izbruh nadaljnjih uporov v znamenje solidarnosti z dogodki na severu.

Zahodna Nemčija se sooča z onesnaženjem zraka

BONN — Onesnažen zrak v Zvezni republiki Nemčiji povzroča na leto samo na stavbah škode za tri do štiri milijarde mark. Toda najnovejše poročilo zvezne vlade, ki vsebuje ta podatek, hkrati priznava, da je škoda verjetno dosti večja. Zvezni notranji minister Friedrich Zimmermann, ki je predstavil poročilo o varstvu pred onesnaževanjem okolja, je na tiskovni konferenci trdil, da se onesnaženost zraka v zadnjih letih ni povečevala.

Poročilo poudarja in minister je to ponovil, da je zdaj dosežen vrh onesnaževanja zraka in da se je ta vrh celo nekoliko znižal od 3,4 milijona ton žveplovega dioksida na leto v zraku na 3 milijone ton. Zvezna vlada si bo vztrajno prizadevala, da bi občutno zmanjšala tudi druge škodljive snovi v zraku, zlasti dušikove okside. Notranji minister računa, da se bo po vgraditvi katalizatorjev v avtomobilske motorje in po uvedbi bencina brez svinca onesnaževanje zraka z dušikovimi spojinami občutno zmanjšalo.

V notranjem ministrstvu razmišljajo o več ukrepih, ki naj bi olajšali prehod na kataliza-

Prva zadovoljiva razsodba proti črnim teroristom

V Bologni štiri dosmrtno zaporne kazni na procesu zaradi umora sodnika Amata

BOLOGNA — Štiri dosmrtno zaporne kazni in ena oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov je razsodba bolonjskega porotnega sodišča na procesu Amato. Porotniki so spoznali za krive pri organiziranju in umoru rimskega sodnika Amata Gilberta Cavalinija, Valeria »Giusvo« Fioravanti, Francesco Mambro in Paola Signorellija. Zaradi pomanjkanja dokazov pa so oprostili Stefana Soderinija, za katerega je javni tožilec Riccardo Rossi prav tako zahteval najvišjo kazen. V celoti pa so oprostili oba rimska odvetnika Francesca Carolea Grimaldija in Antonia De Nardellisa, ki sta bila obtožena osebnega kritja. Proces Amato pušča za sabo še

vedno kopico senc in nejasnosti, a vseeno predstavlja pravi mejnik v italijanski sodni praksi, saj so bili vsi dosednji procesi proti črnim teroristom in prevratnikom skrajno vprašljivi in pod vsako kritiko. Prvič je namreč sodnikom uspelo dobiti vez med naročiteljem umora in dejanskimi storitelji in organizatorji. Sodniki niso torej nasledili poskusom glavnih obtožencev, da bi s pravo dimno zaveso izničili vlogo profesorja Signorellija. Po njihovem je prav Signorelli naročil umor, ko je postalo jasno, da bo sodniku Amatu uspelo razvozlati klopčič črnega terorizma in prevratništva. S tem pa so izničili poskuse prikazovanja umo-

ra Amata kot političnega dejanja.

Sodnika Amata niso ubili zaradi njegovih političnih idej, temveč ker jim je bil na sledi in bi jih prej ali slej spravil na zatožno klop. Ob tem je proces vsaj delno osvetlil trnovo pot sodnika Amata, ki se je moral sam boriti proti tako nevarni rakasti tvorbi, ne da bi bil deležen najmanjše podpore od svojih kolegov in nadrejenih, še več, marsikdo se je tudi aktivno potrudil, da bi ga diskreditirali in mu odvzeli preiskavo.

Prav tako je proces načel kočljivo vprašanje kritij, ki so ga bili deležni črni teroristi v samem državnem aparatu, prav tako so prišle na dan nevarne povezave med terorizmom

in prevratništvom ter tajno prostozi-darsko Gellijsvo ložo »P2«.

Javni tožilec je že napovedal priziv zaradi oprostite Stefana Soderinija in obeh rimskih odvetnikov, isto so napovedali branilci obtožencev, medtem ko so predstavniki zasebne stranke ocenili razsodbo kot prvi dokaz boja italijanskega sodstva proti črnemu terorizmu.

Rim — Višji sodni svet je včeraj arhiviral preiskavo o 9 sodnikih, ki so bili na osnovi dokaj raznoliškega dokaznega gradiva obtoženi, da so bili vpisani in da so kaznivo delovali v tajni prostozi-darski loži P2 Licia Gellija.

V Varnostnem svetu OZN

ZDA postavile svoj veto na resolucijo Nikaragve

NEW YORK — ZDA so prejšnjo noč postavile svoj veto na resolucijo Varnostnega sveta OZN, v kateri je izrečena obsodba na postavljanje min v nikaragovskih lukah. Za resolucijo je glasovalo 13 članic Varnostnega sveta, vzdržala se je Velika Britanija, proti pa so bile ZDA.

V končni verziji resolucije, ki jo je predstavila Nikaragva, je bila izrečena zahteva, naj se obsodi miniranje pristanišč in potrdi pravica do svobodne plovbe in trgovine v mednarodnih vodah. V resoluciji je bila tudi potrjena pravica Nikaragve in vseh drugih držav tega območja, da živijo v miru in varnosti ter da same odločajo o svoji usodi, vse ostale države pa naj nehajo podpira-

ti akcije, ki bi imele za posledico vojno na tem območju sveta.

Predstavnik ZDA je ob tem menil, da je resolucija enostranska, ker se ukvarja s »samo eno vrsto nasilja proti enemu cilju, a ne omenja napadov na Salvador in niti kršenja honduraških meja in mej Kostarike«.

V razpravo se je vključil tudi predstavnik SFRJ Ignac Golob, ki je poudaril, da ima Nikaragva, kot vse ostale države Srednje Amerike pravico, da živi v miru, brez zunanjih pritiskov in vmešavanj. Pri tem pa je predlagal, naj skupina Contadora podvoji svoje napore, da bi se izpolnila želja o miru in neodvisnosti v Srednji Ameriki.

Gvineja ima od včeraj novega predsednika

DAKAR — Samo nekaj dni po torkovem državnem udaru ima Gvineja novega predsednika. Novi predsednik te države pa je polkovnik Lansana Conte, medtem ko je predsednik vlade pol. Diara Traore. Novo vlado sestavlja, po vseh, ki jih posredujejo tuje radijske postaje, trideset ministrov in dva državna tajnika. Izmed teh je 25 vojakov in sedem civilistov.

Medtem pa je vojska v sredo a-retirala vse ministre bivše vlade pokojnega predsednika Toureja in kaže, da je samo predsedniku vlade Beauoguiu uspelo najti zatočišče na kitajskem veleposlaništvu.

Zunanji opazovalci pa še vedno razglabljajo o novem programu vo-

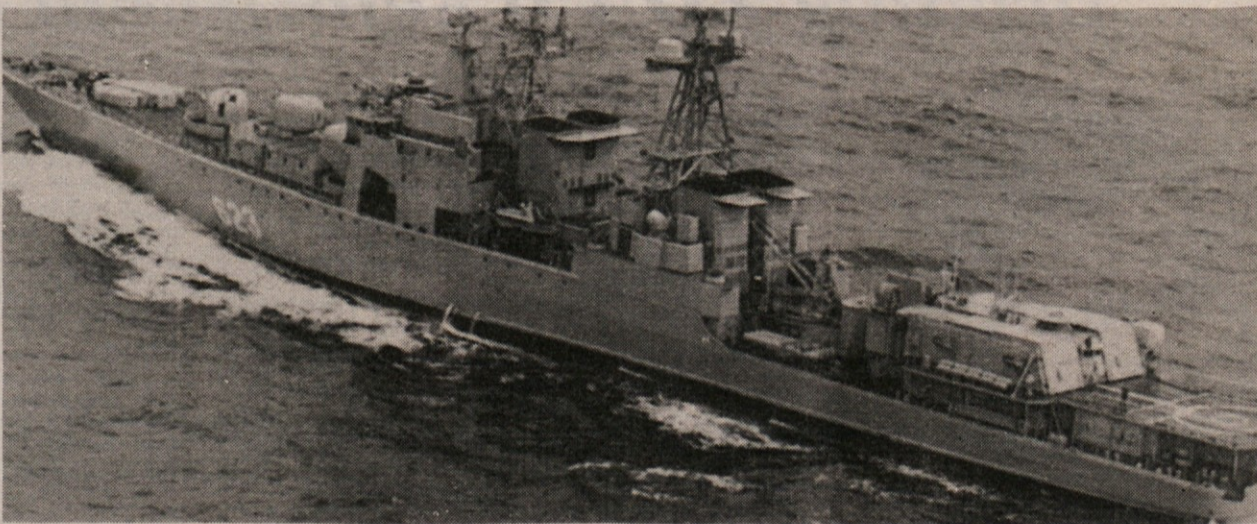
jaške vlade, ki ga je leta strnila v deset točk. Posebno pozornost je pritegnila izjava, da bo Gvineja še naprej neuvrščena in da bodo v državi skušali vzpostaviti vse civilne svoboščine. V ZDA pa so ugotovili, da gvinejski pučisti ne pripadajo tisti struji mladih častnikov, ki zagovarjajo radikalne spremembe v družbi in državi in zato ni moč govoriti o orientaciji, kakršno imajo na primer vojaki v Gani ali Gornji Volti. To sklepajo tudi zaradi tega, ker se je takoj po državnem udaru delegacija nove oblasti odpravila na amerisko veleposlaništvo in zagotovila, da si še naprej želi tesno sodelovanje z ZDA.

Ob neprestanem nadzorstvu pomorskih in letalskih enot NATO

Sovjetski pomorski manevri v Atlantiku prikaz udarne moči sovjetske mornarice

LONDON — V krogih britanskega obrambnega ministrstva so vedno bolj prepričani, da preraščajo sedanji sovjetski pomorski manevri v Severnem Atlantiku v največjo tovrstno operacijo sovjetske mornarice v vsej njeni zgodovini. V Washingtonu pa že trdijo, da bomo priča prvim globalnim manevrom vsega sovjetskega brodogoja. Manevri so kot kaže v teku tudi v Sredozemskem morju in v Indijskem oceanu, o neobičajnih premikih pa poročajo tudi z Daljnega vzhoda. Ameriške trditve pa je treba sprejeti s precejšnjo mero previdnosti, saj brzkone hočeta Reaganova administracija in admiraliteta prepričati kongres o dodatnih izdatkih za modernizacijo ameriške vojne mornarice.

Medtem pa je NATO že izdelal podroben načrt, kako bi nadzorovali sovjetske manevre

Sovjetski raketni rušilec tipa »Udaloj« med plovbo v Norveškem morju

(Telefoto AP)

v čedalje krajših presledkih opravljati zunanja obnovitvena dela.

Med najbolj svarilnimi primeri čedalje hitrejšega propadanja nemških katedral zaradi onesnaženega zraka — zlasti žveplove kisline v kislem dežju — je koelnska katedrala. S številnih kipov, ki spominjajo na gobavce z zmaličenimi obrazi brez nosov in potez, ni mogoče več spraskati soli žveplove kisline. Restavratordi hitijo, da bi še o pravem času zamenjali najbolj poškodovane in ogledane kamne. Kipi in okrasni koelnski katedrali, kot na številnih drugih, dramatično opozarjajo, kako zastrupljen zrak diha ljudi. Zakrpana luknja od letalske bombe v severnem stolpu katedrale ni najbolj potrebna nujnega popravila. Popravila so najbolj potrebna tam, kjer je kemija onesnaženega zraka najbolj razjedla peščenec. Ko so ljudje vprašali strokovnjake, ki opravljajo naporno Sififovo obnovitveno delo na katedrali, ali se bo gotoka zgradba nenadoma sesula, so dobili tale odgovor: Ne bo se sesula, ker jo obnavljamo kamen za kamnom. Če pa je ne bi z vso naglico obnavljali, bi se začela prav kmalu podirati.

poceni propagande. Zimmermann se dela, je izjavil Hauff, kot da je onesnaženost zraka skoraj že rešen problem. Zahteval je poostrevedne odredbe o čistilnih napravah na velikih kuriščih in kritiziral dejstvo, da ni vlada sprejela še nobenega zavezujočega sklepa o uvedbi bencina brez svinca in o zmanjšanju izpušnih plinov iz avtomobilov.

Na velikem ekološkem posvetovanju v Bonnu so predstavniki številnih organizacij poročali o škodi, ki jo onesnaženi zrak povzroča ne samo gozdovom, ampak čedalje bolj tudi visokim in nizkim stavbam, sodobnim, betonskim, a tudi zgodovinskim spomenikom. Mestni in občinski sveti morajo za vzdrževanje stavb, mostov in drugih objektov izdajati več denarja, kot ga zmerejo. Zlasti nevarna je škoda na betonskih objektih, ki površinsko niso dovolj zaščiteni. Mostove čedalje bolj uničuje ogljikov dioksid zlasti pri gostem avtomobilskem prometu, ko motorna vozila stojijo pred rdečim semaforjem s prižganimi motorji.

Predstavniki deželnih uradov za varstvo zgodovinskih spomenikov, zlasti katedral, in muzejski strokovnjaki so poudarili, da je treba

torje in bencin brez svinca, ki je dražji. Zato bi bilo treba uvesti davčne olajšave za proizvajalce »čistega« bencina, da ne bi bil na črpalkah dražji, in ugodnosti za lastnike avtomobilov, ki bi plačali približno 1200 mark za nakup katalizatorja.

Minister Zimmermann si obeta precejšnje zmanjšanje onesnaženosti zraka od odredbe o čistilnih napravah v velikih kuriščih, to je zlasti v toplarnah in elektrarnah na premog. Po njegovem mnenju bi se s čistilnimi napravami dal zmanjšati žveplov dioksid na leto za milijon ton do leta 1988, do leta 1993 pa celo razpoloviti sedanjo količino žveplovega dioksida v zraku.

Poročilo zvezne vlade opozarja, da se proti onesnaženosti zraka ne more bojevati samo Zvezna republika, ampak da je to mednarodni problem, ki ga morale složno in učinkovito reševati države na večjih območjih. ZRN na primer dobi polovico svojih dobrih treh milijonov žveplovega dioksida na leto od sosedov.

Socialdemokratski strokovnjak za okolje Volker Hauff je v imenu SPD ostro kritiziral notranjega ministra Zimmermanna in je označil njegove besede kot »šolski primer najbolj

Kakšnega naslednika v Žabnicah?

»Živanit« odhaja na gostovanje v Belgijo

TAMINES — Po uspešnem gostovanju v belgijskem mestecu Tamines, kjer je beneška folklorna skupina »Živanit« gostovala prejšnjega jesen na povabilo Zveze beneških izseljencev, se mladi folkloristi ponovno vračajo v Belgijo. Tokrat bodo nastopili na velikih kulturnih prireditvah, ki jo od petka do nedelje v tem mestu organizira Odbor za priseljence, ki združuje 15 belgijskih društev in pa organizacij delavcev priseljenih na belgijsko področje Basse - Sambre.

Na prireditvi, ki bo v občinski dvorani, bodo nastopile razne skupine narodnosti, ki živijo v tistem predelu Belgije. Med temi sta tudi otroški in »odrasli« pevski zbor italijanske narodnosti.

□ ZAGREB — Letošnji Zagrebški pomladanski velesojem, ki bo že 75. po vrsti, se bo odvijal od 9. do 15. aprila. Na njem bo sodelovalo 1810 razstavljalcev, od katerih jih bo 220 iz 25 tujih držav. Prisotnost tujih podjetij bo večja od lanske.

Razstava bo segala od jestvinske, tekstilne, gradbene, rudarske in energetske industrije do ribolova in kmetijstva ter še na druga gospodarska področja.

ŽABNICE — »Ko je pokojni Marijo Černet prevzel žabniško faro, mu ni več zadostovalo znanje narečja Nadiških dolin, ampak se je za opravljanje dušnopastirskih dolžnosti naučil slovenski jezik, ki se tu govori.« je med mašo zadušnico 30 dni po smrti žabniškega župnika rekel trbiški dekan Attiglio Della Marina, ko je govoril o pokojnikovem položaju v Kanalski dolini.

Maše so se udeležili številni domačini, ki so hoteli še enkrat pokazati svojo ljubezen do človeka, ki jih je vodil, jim pomagal in ki je vedno skrbel, da je slovenski jezik imel svoje pravo mesto.

Černetovo nasledstvo v žabniški fari je začasno prevzel ukljanski župnik Marijo Garjup, ki vodi tudi faro v Ovčji vasi in bo moral (ta dolžnost pripada žabniški fari) skrbeti tudi za bogoslužje na Višarjah. Ta naloga postaja toliko bolj nujna, ker nameravajo še v tem letu zgraditi na Višarje novo žičnico.

Ker Marijo Garjup tolikšne obremenitve ne bo zmogel za dolgo dobo, bo škofija morala razmeroma hitro določiti nasledstvo za žabniško faro. Njeni verniki in z njimi vsa slovenska narodna skupnost pričakujejo, da bo to dolžnost prevzel — v skladu s tradicijo in potrebami — slovenski duhovnik.

Že od ponedeljka dalje, ko so imele mašo zadušnico, v Kanalski dolini sneži in »ni sivo samo nebo, ampak je zaradi izgube dobrega Marija Černeta sivo tudi po številnih družinah«, še zlasti v tistih, ki so z njim živele v tesnem prijateljstvu.

Spomin nanj ne bo zbledel tako hitro, tudi zaradi tega ne, ker je zadnji župnijski list Ukve priobčil prav vse, kar so o pokojniku rekli cerkveni dostojanstveniki in kulturnopolitični predstavniki med pogrebno svečanostjo in kar so o njem zapisali časniki. Zaradi napore, ki sta ga v objavo vložila Marijo Garjup in Salvatore Venosi, je tako izšla izjemna publikacija, v kateri je mogoče prebrati govor videmskega nadškofa Alfreda Battistija na Černetovem pogrebu spominske besede trbiškega dekana Della Marina, Venosijev življenjepis, sožalne telegrame, zapis župnika v Vidmu Marina Qualizze, sožalna pisma koroških organizacij, pa še prispevek Izidora Predana v Novem Matajurju, ki je zapisal, da je Černet nekaj časa služboval v tistih Lazah pri Podbonescu, kjer je bil tudi Anton Cufolo, v literaturi poznan kot Bevkov kaplan Martin Čedermac, bojevnik za slovenske pravice. (gv)

Višarje po slikarju Pirkerju

Živahna razprava o razvoju Nadiških dolin

ŠPETER SLOVENOV — Odbor Gorske skupnosti Nadiških dolin se je pred kratkim razširil z vstopom svetovalcev PSDI in PSI. Ti so sicer že sestavljali s svetovalci KD večinsko koalicijo, niso pa bili neposredno prisotni v upravnem vodstvu. Novi odbor zdaj sestavljajo 1 socialist, 2 socialdemokrata ter 6 demokristjanov.

Ob razširitvi vodstva Gorske skupnosti je njen predsednik Chiuch podal tudi obračun delovanja dosedanje uprave. Pri tem je ugotovil, da so v glavnem uspešno uresničili program, ki ga je koalicija KD - PSDI - PSI sestavila leta 1981 in v katerem so predvideli izdelavo razvojnega načrta, ustanovitev smetarske službe ter vrsto ukrepov za razvoj industrijske cone in območja na Matajurju.

Po izvajanjih predsednika Chiucha se je razvila razprava, v katero so kritično posegli svetovalci manjšine (KPI in neodvisni). Ti so ožigosali vstop socialdemokratov in socialistov v odbor kot avtomatično prenašanje formule vladne koalicije na krajevno ravnen, ki poleg vsega ne spoštuje niti

volje volilcev. Kot je poudaril zlasti svetovalec KPI Blasetig, so bili namreč svetovalci PSDI in PSI izvoljeni na občinskih listah, ki so nastale kot opozicija KD. Blasetig in nato tudi župan iz Grneka Bonini sta nadalje negativno ocenila dosedanje delovanje uprave, ker da je premalo storila za gospodarski dvig Nadiških dolin. Poudarila sta tudi, da bi se morala Gorska skupnost globlje zavzeti za ohranitev krajevnega kulturnega bogastva in v tem smislu odločno podpreti izglasovanje zaščitnega zakona, ki naj bi veljal za vse Slovence v Italiji.

Odnosi EGS - Jugoslavija

TRST — Danes bo pripotovala v naše mesto delegacija gospodarsko - družbenega odbora Evropske gospodarske skupnosti, da bi se seznanila z vprašanji, ki zadevajo izvajanje sporazuma EGS - Jugoslavija in še zlasti s posledicami izvajanja tega sporazuma na odnose med našo deželo in Slovenijo.

V dopoldanskih urah se bo delegacija na deželi sestala s podpredsednikom Zanfagninijem in odborniki Solimbergo, Di Benedetto in Bertoli. Na tem sestanku se bo pogovarjala o razvojnih možnostih za našo deželo ob izvajanju sporazumov EGS - SFRJ.

Na kritike predstavnikov manjšine sta delno odgovorila načelnika svetovalskih skupin PSI in PSDI, Marinig in Pausa. Dejala sta, da je stari odbor v glavnem spoštoval dogovore iz leta 1981, na osnovi katerih so sestavili večino. Poudarila sta še, da bo moralo novo vodstvo posvetiti največjo pozornost perečim vprašanjem, kot sta predvsem brezposelnost in obnova stanovanj. Za to pa je potrebno tesnejše sodelovanje med strankami večine, še zlasti ko manja le še dobro leto do novih upravnih volitev. (jn)

KPI predlaga revizijo statuta naše dežele

TRST — Komunisti so na včerajšnji seji deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine predlagali revizijo deželnega statuta in ustanovitev posebne svetovalske skupine za preučevanje tega vprašanja. Po izčrpnih razpravi, v katero so posegli predstavniki vseh političnih skupin in sam predsednik deželnega odbora Comelli, je svet soglasno sklenil, da je predlog KPI aktualen in umesten in da je treba zato vso to problematiko poglobiti v pristojnih svetovalskih komisijah.

Kot sta v razpravi naglasila načelnik skupine Pascolat in deželni tajnik Rossetti, komunisti ne mislijo s tem predlogom postaviti v dvom enotnost in juridične temelje deželne avtonomije, ampak ustvariti pogoje, da bo statut, dvajset let po odobritvi, res odgovarjal potrebam prebivalstva. KPI izhaja iz ugotovi-

te, da je Furlanija - Julijska krajina danes prežeta s številnimi problemi in tudi z napetostmi različne narave, ki res narekujejo statutarno revizijo.

KPI tako predlaga aktivnejšo vlogo dežele na področjih mednarodne in gospodarske politike, zaščite narodnostnih in jezikovnih manjšin, decentralizacije in tudi specifičnih vprašanj tržaške stvarnosti. Vse te tematike, kot smo že omenili, naj bi poglobila posebna svetovalska komisija, neposredno izvoljena od deželne skupščine, upoštevajoč proporcionalno prisotnost vseh političnih sil. Kot znano, delujeta trenutno v okviru deželnega sveta dve posebni svetovalski komisiji. Prvi, ki se ukvarja s problematiko obnove potresnega področja, predseduje Benvenuti (KD), posebni komisiji za zunanje stike in odnose z EGS pa Štoka (SSK).

Sklepna misel filozofije o zorenju idej

Skupno reševanje vodnogospodarskih vprašanj obeh Goric

GORICA — Člani mešane italijansko - jugoslovanske komisije za vodno gospodarstvo so včeraj dopoldne na prefekturi podpisali sporazum, s katerim so potrdili dosedanje delo delovnih skupin. Zasedanje, na katerem so poleg diplomatskih predstavnikov sodelovali zelo številni strokovnjaki za vodnogospodarska vprašanja, je potekalo v tradicionalno dobrem vzdušju, s katerim se kaže polno razumevanje ene strani za vprašanja in potrebe druge. Ob sklenitvi sestanka so se na predlog župana Scarana člani mešane komisije odpeljali na gradbišče HE Solkan, kjer so si ogledali potek del.

Med samim zasedanjem so se nekdanjim vprašanjem pritaknila bistveno nova vprašanja. Vseskozi je glavno vprašanje, nekakšen kamen spotike, predstavljal Korn, v katerega se oteka novogoriške odpadne vode.

Po hudem naliivu lani na ožjem območju Goriške pa se je izkazalo, da lahko pride do naravne katastrofe, če se neuskajeno zgrajujejo objekti na eni in na drugi strani meje. Poplave v Novi Gorici in v Gorici so posledica nepredvidljivih padavin. Jugoslovanska stran jih meri šele 15 let in so njeni podatki nepopolni. Italijanska stran meri pretok Korna že 50 in morda več let. Na podlagi teh podatkov so pod Zavezniško vojaško upravo strugo potoka Krna zgradili za največjo kapaciteto 25 kub. m na sekundo, količina, ki je bila izdatno prekoračena s padavinami, ki so jih lani izmerili na območju 3 km dolge struge potoka Korna.

Tako se je zgodilo, da je skupna nesreča obeh Goric med lanskimi poplavami iz čisto praktičnih in življenjskih potreb privedla do tesnega sodelovanja ustreznih služb in njihovih strokovnjakov. Vsako zlo je za nekaj dobro. (gv)

Podpisovanje zapisnika na goriški prefekturi

Poplave glavni problem Več vode za namakanje Nujna izmenjava izkušenj

Tone Poljšak, predsednik jugoslovanskega dela mešane komisije za vodno gospodarstvo: Na sedmem plenarnem zasedanju smo potrdili, za kar so se delovne skupine dogovorile. Namen komisije je koordinirati akcije in ugotovljati, koliko in v kateri smeri je bilo kaj storjenega v približno enem letu. Po predzadnjem zasedanju v Dubrovniku se je nabralo veliko stvari. In ker so v komisiji pretežno tehniki, smo v dveh dneh v zapisnik vnesli sklepe in tako usmerili nadaljnje delo.

Jugoslovanska stran je italijanski sporočila, da bo čez dva meseca odgovorila na njeno zahtevo, naj bi po Soči spuščali večje količine vode za namakanje. Naš odgovor se bo nanašal na možnosti in pogoje za sprejem te zahteve.

Glede potoka Koren, ki predstavlja kompleksno vprašanje, smo se dogovorili, da se lokalne oblasti, investitorji in uporabniki čimprej sestanejo in uskladijo rešitve. Trenutno je glavna težava nevarnost poplav zaradi velikih količin meteorskih vod.

Govorili smo še o drugih vodotokih in ob tem seznanili italijansko stran, da bo v letu 1988 zaključena sanacija notranjske Reke. Italijanska stran je ugotovila, da se je čistost Timava zaradi naših dosedanjih ukrepov povečala.

Antonio Scarano, župan občine Gorica in član italijanske delegacije: Na goriškem zasedanju komisije za vodno gospodarstvo smo predlagali, naj bi skupno določili količino pretoka na Soči za prihodnja tri leta, ko naj bi v Gorici zgradili zbiralnik za namakalne potrebe. Predlagali smo, naj bi v tem razdobju, in sicer od 1. maja do 30. septembra znašal pritok po 25 kubikov na sekundo. Jugoslovanska stran s tem v zvezi izjavlja, da je po mirovni pogodbi dolžna zagotoviti, čez dan in ponoči — če je dovolj padavin — po 12 kubikov. Za nas je to minimalna in ne poprečna količina. Tolikšno količino vode bo ob minimalnem obratovanju uporabljala HE Solkan, kjer bodo prvi agregat pogladi že konec tega leta. Jugoslovanska stran nam je zagotovila, da bo temeljito preučila našo zahtevo.

Kar zadeva varstvo čistih voda je Italija vzela na znanje ukrepe za zavarovanje reke Reke. Kar zadeva Korn, ni samo vprašanje njegove čistosti, ampak tudi urejanja meteorskih vod, zlasti ob izdatnih padavinah. Na podlagi 50-letnih meritev smo strugo Korna uredili za pretok 25 kubikov na sekundo. Zadnje močno deževje s padavinami po 40, 50 in tudi več mm je pokazalo, da je korito Korna pretesno.

Zlatko Gabrijelčič, Vodno gospodarstvo Soča, član jugoslovanske delegacije: To kar smo mi na naši strani že storili, da bi uredili odtok meteornih vod in odplak v Korn in torej v Italijo in kar smo na mešani komisiji govorili, vse to bi jaz označil kot zorenje idej. Ni mogoče tako zajetnih in dragih projektov zgraditi, ne da bi jih temeljito vsestransko preučili. Potrebno je pogostoma 10 ali 20 let, preden se začne z delom.

Za Novo Gorico smo izdelali kakšnih šest varjant. Ugotovili pa smo, da ni dovolj rešiti vprašanje na naši strani, ker smo vezani na italijansko. Po lanskimi poplavah smo morali bistveno spremeniti predstavo o visokovodnem valu. Ugotovili smo, da je profil Korna za pretok 25 kub. na sekundo premahjen. Svojičas smo sodili, da bomo meteorske vode krotili z zadrževalniki na naši strani, sedaj pa vemo, da so potrebni odvodniki, ki bodo odrezali visokovodne valove. Ob lanskimi poplavi smo na naši strani izmerili 60 mm padavin v eni uri, v Gorici pa celo 100 mm. Ker ima italijanska stran dolgoletne meritve, pri nas pa ta služba deluje komaj 15 let, je sodelovanje nujno. Morda bi lahko celo rekli, da je prav poplava privedla do bistvenih stikov in izmenjave podatkov.

Adriana Maraž v Galeriji TK

Sinoči je bila v Galeriji Tržaške knjigarne otvoritev razstave evropsko in svetovno priznane slovenske slikarke in grafičarke Adriane Maraž. Razstavo si je ogledalo lepo število ljubiteljev likovne umetnosti. Priznane je najprej pozdravil Franko Vecchiet, nato pa je Maražev predstavil direktor Moderne galerije v Ljubljani Zoran Kržišnik. V svojem posegu je poudaril najznačilnejše elemente grafike Maražev. Tu sta tako mediteranski temperament, ki se združuje s severnjaško racionalnostjo. Tu je magični učinek grafik, ki imajo kot predmet malo število tem in še te so omejene na vsakdanje predmete, ki pa zadobijo v svoji parcialnosti pomen celote in globljega umetniškega iskanja.

Iz posameznih elementov se sprošča mnogoplastna govorica. Pretkana je z ironičnimi elementi, hkrati pa govori o ukljenjenih predmetih, o razkrajanju časa in o samoti, a tudi o tem, da je lahko mikrokozmos vzeta za »kozmična« razmišljanja.

Vsekakor je razstava Adriane Maraž vredna obiska, saj gre za vrhunsko likovno dosežke v Sloveniji in svetu. (am)

Predlogi za drugačno stanovanjsko politiko

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Druga ugotovitev pa izpodbija nekatere trditve, ki jih marsikdo podarja: gre za krizo gradbenega sektorja, oziroma za krizo, ki prizadeva zaposlitve; študija dokazuje, da je največje število zaposlenih v tem sektorju v starostnem razredu med 51 in 60 leti, kar pomeni, da bodo te aktivne sile v teku nekaj let postale pasivne. Zaposlitvena mera je kljub številnim deželnim prispevkom, na katere se opirajo gradnje številnih stanovanj, v bistvu ostala na isti ravni.

Tretja ugotovitev, ki izhaja iz študije, pa je dejstvo, je še dejal arhitekt Jogan, da so načrti za ljudske gradnje (PEEP) usmerjeni predvsem v uporabo kmetijskih površin. Ta urbanistični instrument se je v bistvu polastil vseh tistih še uporabnih površin, ki jih zasebni investitor ni uspel zaseči; čeprav so za uresničitev teh načrtov predvidena tudi področja v mestu, se je v večini primerov posegal v periferijo.

Vse te ugotovitve nalagajo dolžnost, je še dejal Jogan, da se moramo soočiti s problemom ravnovesja v prostoru. Ti načrti izpraznjujejo jedro mesta in favorizirajo preliv prebivalstva na podeželje. Študija zahteva, da občina izdela pravičnejše plane, čeprav je jasno, da spremembe obstoječih trendov niso tako lahke ne samo v Trstu, ampak tudi drugod po državi in Evropi. V študiji se torej predlaga, da se ojači

jo tehnične strukture občinske uprave: to so predvsem instrumenti informacijskega značaja, instrumenti, preko katerih občina lahko vidi, kje so razpoložljive površine, kje so naseljena stanovanja in kje tiste družine, ki potrebujejo novo vselitev.

Arhitekt Jogan je svoj poseg zaključil z ugotovitvijo, da študija ne izhaja iz specifičnih stališč manjšine in poudaril, da je sprememba današnje urbanistične politike v prid ne samo slovenski manjšini, ampak v prid celotni mestni skupnosti.

Da so ti problemi velikega pomena, je pokazala že sama razprava, v kateri so diskutanti oporekali nekaterim podatkom, bili pa so si soglasni, da je važen prispevek za reševanje teh problemov in podprli veliko večino ugotovitev, ki jih je raziskava razkrila. Posegli so podžupan in odbornik za urbanistiko Pacor, inž. Cervesi, arhitekt Dambrosi in občinski svetovalec KPI De Rosa.

Nakazali so veliko problemov, ki jih je treba rešiti: gredo od obnove mestnega jedra pa do pozidave kmetijskih površin: v kolikor ne bodo rešeni v smeri, ki jih je začrtala študija, bo negativne posledice nosila ne samo slovenska, ampak celotna krajevna skupnost. Slovenska narodnostna skupnost pa je s študijo »Prispevki za enotno stanovanjsko politiko« pokazala, da je pripravljena aktivno sodelovati za reševanje teh problemov in s svojimi predlogi prispevati, da bi se podobni problemi reševali brez sporov in konfliktov.

matsko telefonsko tajniško napravo, žepni računalnik, prenosni magnetofon z radiom, ojačevalec in potovalni kovček. Lastnik podjetja, 36-letni Giuseppe Rigotti škode, ki jo je utrpel, še ni v celoti ocenil.

Sporočamo žalostno vest, da nas je dne 4. t.m. nenadoma zapustil naš dragi mož in oče

Silvijo Ferluga

Pogreb bo danes, 6. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalujoci: žena Marija, sinova Silvano in Vinko, hči Neva in drugo sorodstvo.

Trst, 6. aprila 1984

Nevi Ferluga in družini izreka TFS Stu ledi iskreno sožalje ob izgubi očeta.

Direkcija in kolektiv Tržaške kreditne banke izražata Vinku Ferlugi in družini občuteno sožalje ob nenadni smrti dragega očeta.

Zveza slovenskih kulturnih društev izreka iskreno sožalje Nevi Ferlugi in družini ob nenadni izgubi dragega očeta.

Ob nenadni izgubi dragega očeta izreka globoko sožalje Nevi Ferlugi in svojem KD Rdeča zvezda.

Zadruga pridelovalcev vin tržaške občine Kriški breg izreka iskreno sožalje odborniku Silvanu Ferlugi in družini ob težki izgubi očeta

SILVIJA FERLUGE

Eno leto je minilo, odkar si nas zapustil

Peter

V naših srcih boš vedno živ.

Z žalostjo se te spominjajo mama, papa, Vasilij, Sandy in vsi, ki so te imeli radi

Hvala vsem, ki prinašajo cvetje na grob.

Prosek, Barkovlje, Beograd, Kovačica, 6. aprila 1984

6. 4. 1983 6. 4. 1984

Ob 1. obletnici smrti dragega

Petra

se ga vedno spominja

Aristide z družino

6. 4. 1983 6. 4. 1984

Ob 1. obletnici smrti dragega

Petra

se ga z žalostjo spominjajo prijatelji.

PD Mačkolje izreka iskreno sožalje svojemu odborniku Danijelu Novaku in drugim sorodnikom ob izgubi drage none.

Družini Pilat izrekata iskreno sožalje družini Pivk ob izgubi dragega Jakoba.

SKD Barkovlje izreka globoko sožalje družini Nibrant ob izgubi dragega očeta in tasta Ivana.

KD Slavec izreka iskreno sožalje družini Žuljan ob izgubi dragega moža in očeta Stanka.

Na poklicnem zavodu za industrijo in obrt

Profesorji se »učijo« programiranja

Na slovenskem poklicnem zavodu za industrijo in obrt »Jožef Stefan« v Trstu se je začel včeraj popoldne nadvse zanimiv tečaj programiranja. Pobuda je doživela že svoj prvi uspeh, saj se je na tečaj, namenjen profesorjem in dijakom, vpisalo kar 37 profesorjev naših nižjih in višjih srednjih šol ter 20 dijakov zadnjih letnikov poklicnega zavoda. Tak množičen odziv jasno kaže, da vlada za programiranje in računalništvo tudi med našim učnim osebjem veliko zanimanje.

Na poklicnem zavodu, pobudniku tečaja, so že več časa razpravljali med profesorji kako uvesti računalnik v šolsko delo. Imeli so že tudi več stikov z drugimi profesorji. Ker je postalo računalništvo v zadnjem času tudi v italijanski družbi nadvse aktualno, so se zato odločili za pripravo tečaja.

Le-tega vodita prof. Fabio Šturman in prof. Pavel Čok. Program tečaja vsebuje najprej splošnejši uvod v programiranje, tečajniki bodo nato dobili osnove jezika »basic«, osvojili bodo osnovne elemente strukturirane programacije, obenem pa se bodo tudi praktično »pomerili« z računalnikom (tipa Simertec), s katerim razpolaga šola.

Vsak teden bodo imeli tečajniki po eno skupno lekcijo, nato pa bodo imeli vaje po manjših skupinah na računalniku.

• Župan Richetti je včeraj sprejel indijsko delegacijo, ki se je udeležila zasedanja tehničnega odbora UNIDO na Dunaju.

Socialisti o tržaški politični krizi

Tržaška pokrajinska federacija Socialistične stranke Italije je zavzela stališče do zadržanja KD in Liste za Trst, ki sta s svojimi brezkompromisnimi stališči povzročila upravno in politično krizo na občini in pokrajini. Lista namreč v zameno za belo glasovnico pri proračunskem glasovanju zahteva župansko mesto, ki ji ga demokristjani nočejo odstopiti z utemeljitvijo, da je v teh sedmih mesecih županovanja demokristijan Richetti uspešno opravil svoj posel. Za socialiste ni bistveno, kdo bo bodoči tržaški župan, temveč, da se bo uspešno in konkretno lotil reševanja resničnih problemov Trsta. Če se bo frontalna borba med listarji in demokristjani še nadaljevala, zaključuje tiskovna nota socialistov, si bodo morali odgovorni prevzeti svoje točno določene odgovornosti do mesta in njegovega prebivalstva.

Za razvoj obrti v industrijski coni

Izvršni odbor Ustanove za tržaško industrijsko cono je odobril načrt o izgradnji montažne modularne hale v območju EZIT, ki jo bodo namenili obrtniškim dejavnostim. Halo bo zajemala 1.840 kvadratnih metrov pokritega prostora, stala pa bo na površini nad 4.000 kv. m, tako da bodo okoli nje uredili asfaltna parkirišča in zelenice. Halo bo razdeljena v štiri modularne enote, ki bodo tako po tehnološki opremljeni kot po ogrevalnem in higienskem sistemu samostojne, visoke pa po dve nadstropji. Primarne infrastrukture, kakor npr. plinsko omrežje, so že nared, poskrbeti pa bo še treba za protioneseževalne naprave.

Gradnja hale bo predvidoma stala 1,3 milijarde lir, dela pa bodo oddali na dražbi z izključno ceno nekaj čez 800 milijonov lir. Finančno kritje izdatka je zagotovljeno iz dotacijskega sklada EZIT v smislu odloka deželnega ravnateljstva za industrijo in obrt, ki se navezuje na deželni zakon št. 8 (1983). Halo naj bi izročili namenu v začetku leta 1985. Sledila bo še vrsta podobnih pobud, ki naj bi zajele 8.000 kv. m pokritega prostora.

Tatovi odnesli vreden plen

Lastnik podjetja »Stabili Immobiliare Giuliana«, ki ima sedež v prvem nadstropju v Ul. Rismondo 1, je policiji prijavil tatvino, ki so jo neznanici izvedli v noči od torika na sredo. Vdrli so skozi vhodna vrata s pomočjo velikega izvijača in odnesli s seboj računalniški terminal z zaslonom v vrednosti 800 do 900 tisoč lir, prenosni pisalni stroj, avto-

Opeenske organizacije za Čisti Kras

Tudi na Opčinah so pristopili k akciji »Čisti Kras«, ki jo je na začetku pomladi sprožila Ambientalna operativna enota Tržaške občine. Na Opčinah je pobuda prišla s strani Odbora jusarskih upravičencev, podprli pa so jo doslej SKD Tabor, krajevna ZZI - UDI, sekcija VZPI - ANPI, Združenje staršev in učiteljstvo osnovne šole France Bevk, Združenje staršev slovenske nižje srednje šole Srečko Kosovel, SD Polet, župnijski Pastoralni svet, zbor Vesela pomlad. Opčine so skratka še enkrat pokazale ne le zanimanje in občutljivost za aktualne probleme, kot je tudi ekološki problem, temveč tudi enotnost nastopanja.

Prva širša akcija bo stekla jutri in bo nekako povezana z veliko spominsko svečanostjo, ki bo v nedeljo pred spomenikom 71 talcem. Vsi, ki se bodo namreč jutri odzvali pobudi čiščenja, bodo to akcijo izvedli prav v predelu, ki vodi do spomenika in okrog njega. Poleg tega pa bodo počistili predel, ki vodi do Poletovega igrišča. Tako so se bili dogovorili tudi z občinsko operativno enoto, ki jih je oskrbela s potrebnim orodjem in rokaviciami. Akcija se bo začela ob 9. uri.

Izpit za uporabo strupenih plinov

Poročati smo že, da morajo namučenci v industriji, ki imajo službeno opravilo s strupenimi plinovi, položiti ustrezen habilitacijski izpit. Ta velja tudi za obnovitev starega dovoljenja o rabi plinov. No, Tržaška krajevna zdravstvena enota je sedaj javila, da bo prihodnji tak izpit oktobra in novembra letos in bo zaobjel tako praktične prikaze o ravnanju s strupenimi plini kakor izpraševanje, torej teorijo. Prošnjo za udeležbo na izpitu morajo zainteresirani vložiti najpozneje do 30. aprila.

• Pred kratkim sta v Trstu antropologa Conrad in Leonor Volkenborn predavala o pomenu vstopa našega obdobja v dobo vodnarja in o preporodu alkimije v predkolombijski Ameriki, Evropi, Egiptu in v Aziji. Žela sta precej uspeha, predavanja o gnozi pa se stalno vrstijo ob petkih ob 21. uri in ob sobotah ob 16. uri v Ul. San Lazzaro 7 v Trstu. Ta predavanja prireja Gnostično združenje, ki ima svoje italijanske sedeže v Milanu, Vareseju in Firencah.

SMRTNA NESREČA NA OBALNI CESTI

77-letni upokojenec Eugenio Marcon iz Ul. della Vitalba 3 v Grljau, se je včeraj nekaj čez poldne smrtno ponesrečil na obalni cesti v bližini restavracije Tenda rossa.

Medtem ko je prečkal cestišče, ga je silovito podrl fiat 127 z registracijo Barija, ki ga je vozil 26-letni Giuseppe Milano. Agenti tržaške cestne policije, ki so prihitali na kraj nesreče, so skupaj z dežurnim zdravnikom lahko ugotovili le še starčevsko smrt, ki je nastopila zaradi številnih in hudih udarcev. Truplo so prepeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnomedicinskim izvedencem.

Pri Orehu našli eksploziv

Predvčerajšnjim so po naključju na odlagalšču za smeti pri Orehu našli 260 kilogramov eksploziva manjše jakosti v palicah, ki so bile delno pokrite z zemljo in smetmi. Še istega dne so minerji eksploziv od-

stranili. Karabinjerji so uvedli preiskavo, možno pa je, da gre za eksploziv, ki je služil za dela v bližnjem predoru.

Uhajanje plina povzročilo požar

Tržaški gasilci so morali včeraj dopoldne poseči v Ulici dei Vigneti 22/III, kamor so jih poklicali stanovalci stavbe, v kateri je prišlo do eksplozije. Povzročilo jo je uhajanje plina v stanovanju v tretjem nadstropju, ki je bilo s tistem času k sreči prazno. Po eksploziji je v stanovanju izbruhnil požar, ki so ga gasilci uspeli omejiti in tako preprečiti večjo gmotno škodo.

• V razstavnici dvorani tržaške pokrajine na Trgu Vittorio Veneto bo še danes od 17. do 20. ure odprta razstava nikaragujskega slikarja naivca Solentinameja, ki jo prireja ARCI in tržaški latinskoameriški odbor.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 15,00 din, naročnina za zasebne mesečno 180,00, letno 1.800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250,00, letno 2.500,00 din
 Poštni tekoči račun za Italijo
 Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
 Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
 ADIT - DZS 61000 Ljubljana
 Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775.275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
 Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
 GORICA Drevored 24 maggio 1
 Tel. (0481) 83382 - 85723
 ČEDAD Stretto De Rubens 20
 Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

6. aprila 1984

Protesti v Franciji zahtevali 15 ranjenih

PARIZ — Predsinočnje manifestacije proti vladni železarski politiki, ki predvideva med drugim postopno ukinitvev 20.000 delovnih mest predvsem v Loreni, so poleg znatne gnotne škode zahtevale tudi vsaj 15 ranjenih, od katerih je eden, ki mu je počila solzilna bomba v roki, resneje poškodovan.

Vsi omenjeni ranjenci so iz Longeja, kjer so manifestati obkrožili policijski komisariat, policijski agenti pa so jih skušali razpršiti s solzilci ipd. Do posebno hudih neredov pa je prišlo tudi v mestu Rebon, vedno v Loreni, kjer so razjarjeni kovinarji podtaknili ogenj dvonadstropni stavbi.

Po sobotnem umoru v Nardoju Preiskovalci na pravi sledi

LECCE — Preiskovalci sobotnega umora občinske odbornice republikanske stranke v občini Nardo Renato Fonte so po vsej verjetnosti prišli na pravo sled. Čeprav preiskavo pokriva stroga tajnost, se je včeraj razvedelo, da je policija našla avtomobil vrste A 112, s katerim je ubijalec zbežal po zločinu, in da zadržujejo na komisariatu 8 oseb. Njihova istovetnost ni znana, zdi pa se, da so jih policijski agenti pripravili na osnovi tehtnih elementov.

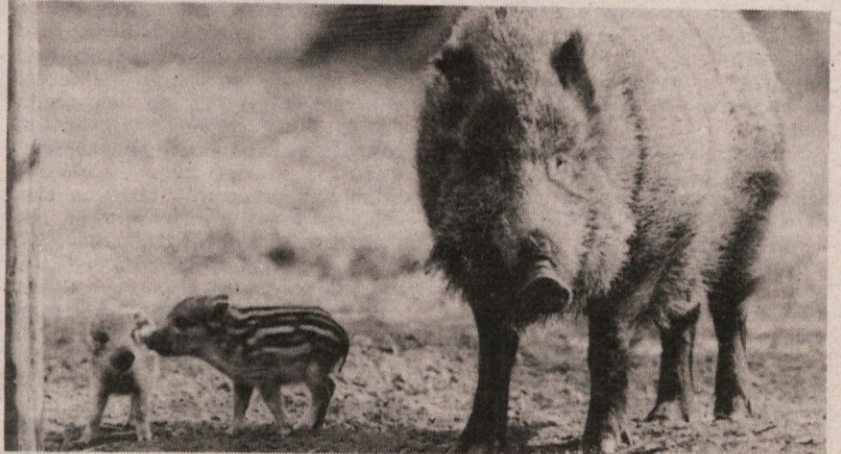
Do zločina je prišlo preteklo soboto nekaj pred polnočjo, ko se je 33-letna občinska odbornica za šolstvo vračala domov, potem ko se je udeležila seje nardoškega občinskega sveta. Pa-

dla je pod streli pištole kalibra 7,65. Kmalu zatem se je uredništvu krajevnega dnevnika oglašil po telefonu samozvani rdeči brigadist rekoč, da je izvršil atentat, ki pa ga ni točneje opisal.

Na osnovi tega telefonskega poziva so preiskovalci pripravili nekega vaškega neuravnovešenca, ki se je rad izdajal za »rdečega brigadista«, skrbne analize pa so pokazale, da ni imel neuravnovešeni moški nič pri stvari.

V naslednjih dneh so policijski agenti, kot rečeno, našli avtomobil zločinca in pripravili 8 oseb. Zdi se, da pri zločinu nimajo nič opraviti rdeče brigade, pač pa gradbeni špekulanti, katerim se je bila pokojna Renata Fonte večkrat postavila po robu.

Pomladni sprehodi

Divja svinja je v Vzhodnem Berlinu peljala svoja mladiča na sprehod. Medtem ko se onadva veselita pomladi, pa se sama nastavlja fotografu (Telefoto AP)

Mrtva pod ruševinami

NEW YORK — V znanem newjorskem okraju se je porušila stara štirinadstropna hiša, ki so jo zaradi njene nevarne lege že itak začeli rušiti. Pri tem sta dva delavca izgubila življenje, dvajset pa jih je bilo ranjenih.

Vzrokov za to nesrečo niso še ugotovili, kaže pa, da so nenadoma popustili tramovi in pokopali pod goro ometa in opek nesrečne delavce.

Zaradi preveč prozornih tančic Težave Ilone Staller

MILAN — Nadobudna madžarska »igralka« Ilona Staller, ki je najprej sladila s svojimi vzdihji (na neki zasebni radijski postaji) noči prijateljev dvoumnih vicev s svojo »Ciccio-lino«, nato pa se povzpela tudi na televizijske odre, da so si lahko ljubitelji tovrstnih predstav napasli oči na njenih čarih skozi povsem prozorne tančice, ki so jih zgolj »formalno« zastirale, ne uživa posebne razumevanja pri silah javnega reda.

Zadnji dogodek, ki ji bo sicer verjetno prinesel tudi nekaj tako vztrajno iskane reklame, a bržkone tudi nekaj težav, se je pripetil lani ob milanski šestdnevni kolesarski dirki. Kot ob drugih priložnostih, tu pa tam celo na političnih shodih, kamor se je vsilila, se je Ilona - »Ciccio-

na« prikazala na odru v svojih prozornih tančicah, pa še te je začela odmetavati.

Tedaj je bliskovito nastopil neki gledališki agent: ustrašil se je spetike in možnih posledic in jo je hitel pokrivati s površnikom. Da bi tega nikoli ne storil: »igralka« ga je brž tožila, češ da je s tem povzročil smrt kače, ki jo je imela s sabo. Poleg tega pa je tožila tudi kolesarsko zvezo, ki ji ni plačala »predstave«, češ da je »sploh ni bilo. Milansko sodišče je Ilonine pritožbe arhiviralo, v zameno pa jo je sodnica Maria Ocella obtožila »dejanj, ki so v nasprotju s javno dostojnostjo«, pač na osnovi policijske prijave o »Ciccio-lininem« poskusu, da se prikaže publiki kot jo je mati rodila (in nato še »ostružila« narava).

Svetovno prebivalstvo zelo počasi narašča

NEW YORK — Tisti, ki se venomer bojijo, da bo naš planet kmalu prenaseljen, si lahko oddahnejo: vse kaže, da je število naraščanja prebivalstva v fazi padanja, kljub velikim razlikam v posameznih delih sveta ali celo državah.

Poročilo OZN namreč pravi, da je v zadnjih desetih letih stopnja demografskega naraščanja padla z 2,1 odstotka na 1,7, kar v številkah pomeni, da se je celotno prebivalstvo (danes je 4,8 milijarde ljudi) v zadnjih desetih letih pomnožilo »samo« za 770 milijonov, kar je skupna številka celotnega prebivalstva Latinske Amerike in afriških dežel južno od Sahare.

Najbolj presenetljivi padec so v zadnji dekadki zabeležili na Kitajskem, saj podatki kažejo, da je rast padla od 2,4 na 1,2 odstotka. Med deželami v razvoju pa so edino afriške države zabeležile porast, in sicer od 2,7 na 3 odstotke. V razvitih deželah je stopnja naraščanja najmanj občutena, tendenca pa kaže k nadaljnemu padanju.

Poročilo OZN tudi ugotavlja, da se bo stopnja naraščanja prebivalstva do konca tega stoletja ustalila na 1,5 odstotka.

Pakistanci se ne smejo briti

ISLAMABAD — »Britje brade je greh in kdor se stalno brije dela še večji greh«. Tako je odločil pakistanski svet na islamsko ideologijo. Kaj bodo sedaj Pakistanci naredili ni znano, briti se ne smejo, drugače bodo šli v pekel, če se ne brijejo pa bodo vsi kosmati. No, tako hudo pa že spet ni, saj je odločba islamskega sveta samo moralno vprašanje...

Stoletna starka v svetu KZE

TAURIANOVA — Včeraj so v Taurianovi pri Reggio Calabrii izvolili v glavni svet Krajevne zdravstvene enote članico, ki ima nič manj kot sto let. Maria Rosa Toscano, ki je bila izvoljena na listi PSI, je izjavila, da bo z »navdušenjem in resnostjo opravljala svojo nalogo«.

Bogataši ZDA so vedno bolj bogati

NEW YORK — Že tretjič v par dneh je neka anketa dokazala, da so pod administracijo Reagana bogati Američani vedno bolj bogati, revni pa vse bolj revni.

Temu so krive spremembe davčnega sistema, ki so v veljavi od leta 1981, tako da bogati zaslužijo kar 8 tisoč dolarjev več, revni pa 390 dolarjev manj.

Avto za vse okuse

Zaenkrat se mali Anglež vozi v malem Rolls Roycu. Ko bo zrastel, si bo privoščil velikega, če bo sreča... (Telefoto AP)

Francozi hvalijo nekdanje voditelje

PARIZ — Francozi se z nostalgijo spominjajo prvih let svoje povojne republike, t.j. časov, ko je državo vodil general De Gaulle, za njim pa Pompidou. Francoski časnik Express je namreč ob 10-letnici smrti Pompidouja izpeljal anketo, iz katere izhaja mnenje 78% Francozov (72% levičarjev in 90% desničarjev), da se je pod tema predsednikoma živelo dobro.

Tema državnika sledi na lestvici Valery Giscard, vendar z velikim zastankom; z državniškimi sposobnostmi sedanjega predsednika Mitterranda pa ne levičarski, ne desničarski Francozi niso preveč zadovoljni.

Ciril Gale Vladimir Herceg Desperado Joaquin Murietta (37.)

Vrsta poslovnih pustolovščin sina Margarete Thatcherjeve

LONDON — Kljub temu da so prešli že trije meseci od prvega odkritja »omanske afer«, čudni posli Marka Thatcherja, sina predsednice britanske vlade, še vedno bujijo duhove v Združenem kraljestvu, o njih občasno piše britansko časopisje, opozicijski parlamentarci pa zahtevajo dodatna pojasnila.

Vse se je začelo pred tremi leti, ko je Thatcherjeva obiskala Oman. Skoraj istočasno so omanske oblasti poverile gradnjo univerze vredne 300 milijonov funtov britanskemu gradbenemu podjetju »Cementation«. Vsa zadeva bi bila navsezadnje čisto običajen gospodarski posel, če ne bi pred tremi meseci britanski dnevnik »The Observer« odkril, da je v Omanu zastopal podjetje »Cementation« prav Mark Thatcher, ki je seveda dobil masno nagrado za uspešen zaključek posla.

Thatcherjeva je na podtikanja, da je s svojim vplivom okoristila sina, v parlamentu ježno odvrnila, da se je že res zavzela, da bi pomembno gradnjo uresničilo britansko podjetje, a da niso v Omanu izrecno omenjali »Cementation«. Na samo vprašanje, ali je kdaj pripomogla k sinovemu poslovnemu uspehu, pa ni odgovorila.

Številnim pa vse to ni bilo dovolj. Na straneh britanskega tiska so se pojavila ozadja še drugih čudnih poslov Marka Thatcherja širom po svetu. Prav tako se je pod drobnogledom znašel mož železne lady Denis. Nihče seveda ni uspel ničesar dokazati, a v politiki že sejanje suma lahko povzroči trajne negativne posledice.

Tega se dobro zavedajo konservativci, ki se na vse kriplje trudijo, da bi vso zadevo utišali. Kot kaže pa jim to ne uspe. Poslovne pustolovščine Marka Thatcherja so preveč izbrana postalica za britanski bulvarski tisk, da bi jih izpustili iz rok. Vseeno pa so ustanovili posebni parlamentarni odbor, ki bi se izključno bavil s podobnimi vprašanji, da ne bi »pril umazanega perila« pred vso skupščino. Seveda imajo v novostanovljenem odboru konservativci absolutno večino.

Medtem pa je Mark Thatcher zapustil Veliko Britanijo in je sedaj v ZDA, kjer za čedno letno vsoto 45 tisoč funtov zastopa avtomobilsko tovarno »Lotus«. Bržkone bo tudi tu zahvaljujoč se svojemu primku naduse uspešen.